

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

-
-
-
-
-
-

Unesco- toiminta

HELSINGIN NORMAALILYSEOSSA:

TILANNEKATSAUS ELOKUUSSA 2021

MITÄ ON TEHTY 2017-2021, MITÄ SUUNNITTEILLA
TULEVAAN

INARI SALTEVO,

UNESCO-KOORDINAATTORI 2020-2022

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Taustaa

- Keväällä 2020 uusi rehtorimme Marja Honkaheimo nosti esiin Unesco-toiminnan uudelleen lämmittelyn Helsingin normaalilyseossa. Itse olen nyt talossa vuodesta 2017, ja huomasi näinä vuosina tehneeni paljon kieltenopetuksen ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien sekä koulukulttuuriryhmän puitteissa Unesco-koulujen arvojen suuntaista toimintaa.
- Kieltenopetuksessa ja toki kaikissa muissakin oppiaineissa ja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa tehdään ihmisoikeuksia sivuavia, maailman kulttuuriperintöä ja moninaisuutta arvostavia opintokokonaisuuksia kestävästä kehityksestä unohtamatta niin oppitunneilla kuin koulukulttuuria rakennettaessa peruskoulun kieltentunneilla osaamatta nimetä toimintaa erityisesti Unesco-toiminnaksi.
- Olen pitänyt 2018-2020 Opetusharjoittelijoiden yleisissä ryhmänohjauksissa ja Koulu yhteisönä-ryhmän alla luennon kaksi kertaa vuodessa aiheesta Antirasistinen ote opettajuuteen: rasismi koulun arjessa.

Unesco-kouluverkoston strategia:

- **Maailmankansalaisuuskasvatuksella** pyritään rohkaisemaan oppilaita tiedostaviksi ja vastuullisiksi toimijoiksi paikallisesti ja globaalisti. Tavoitteena on, että oppilaat ymmärtävät omat oikeutensa ja velvollisuutensa ja toimivat aktiivisesti oikeudenmukaisemman maailman puolesta.
- -> **Norssissa: tietoisuuden lisääminen syrjivistä rakenteista, rasismista ja yhdenvertaisuudesta.**

Syksy 2018: Syrjinnästä vapaa alue -kampanja

<https://yhdenvertaisuus.fi/syrjinnastavapaa.fi>

- > Kampanjasivuston jakaminen luokanohjaajille
- > Luokat tutustuivat luokanohjaajien tuokiossa
- > Oppilaille tehtävä: nosta yksi kiinnostava asia, esitä yksi kysymys.

"Syrjinnästä vapaa alue -kampanja on kaikenlaisen syrjinnän, kiusaamisen ja häirinnän vastainen tiedotuskampanja, jonka avulla organisaatiot ja työyhteisöt tuovat julki sitoutumisensa syrjimättömyyden periaatteeseen. Syrjinnästä vapaaksi alueeksi julistautuminen merkitsee syrjinnän vastustamista, siihen puuttumista sekä ihmisten yhdenvertaisuuden tunnustamista. Julistautuminen on myös merkki työntekijöille, työnhakijoille ja asiakkaille siitä, että organisaatio toivottaa kaikki ihmiset tervetulleiksi riippumatta sukupuolesta, iästä, etnisestä taustasta, uskonnosta tai vakaumuksesta, mielipiteestä, terveydentilasta, vammaisuudesta tai seksuaalisesta suuntautumisesta." yhdenvertaisuus.fi

Käytäntö

- Kahden kyltin tilaaminen koululle yhdenvertaisuus.fi -sivulta; kielivalinta su+ru tai su+en
- TIEDOTUS OPETTAJILLE: Opettajille yammer-tiedote
- TIEDOTUS OPPILAILE JA MUULLE HENKIÖKUNNALLE: Koulun yhteinen aamunavaus

->Vilkaise sisäisen Norssin viestintäkanavan yammer-tiedotteeni ja aamunavaukseni (Saltevo 2019) oheisessa pdf-tiedostossa

- Kylttien kunnan vahtiminen
- (kokivat myös ilkivaltaa, tammikuu 2020) -> rakentavan keskustelun käyminen oppilaiden kanssa.

8. ja 9. lk:n monialaiset oppimiskokonaisuudet

- Jakson lopussa 2 päivää ympäri vuoden: 2018-2019 aiheena Ruokakulttuurit: 9C kokkaamassa Herttoniemen asukastalolla somalialaista ruokaa.
- 2019-2022 Sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä Helsinki: monialaisille ei erillisiä päiviä, mutta sisällä opetuksen teemoissa.

Anjeero-lettuja monialaispäivässä (9C tammikuu 2019), Nuorisotyöntekijä Rahim Rahimi oli siellä (kin) mukana; kuvassa hän korjaa kahootin avulla käsityksiä Somaliasta ja somalialaisista 7A:lle (s-2018)

Unesco-verkoston strategia 2014-2021

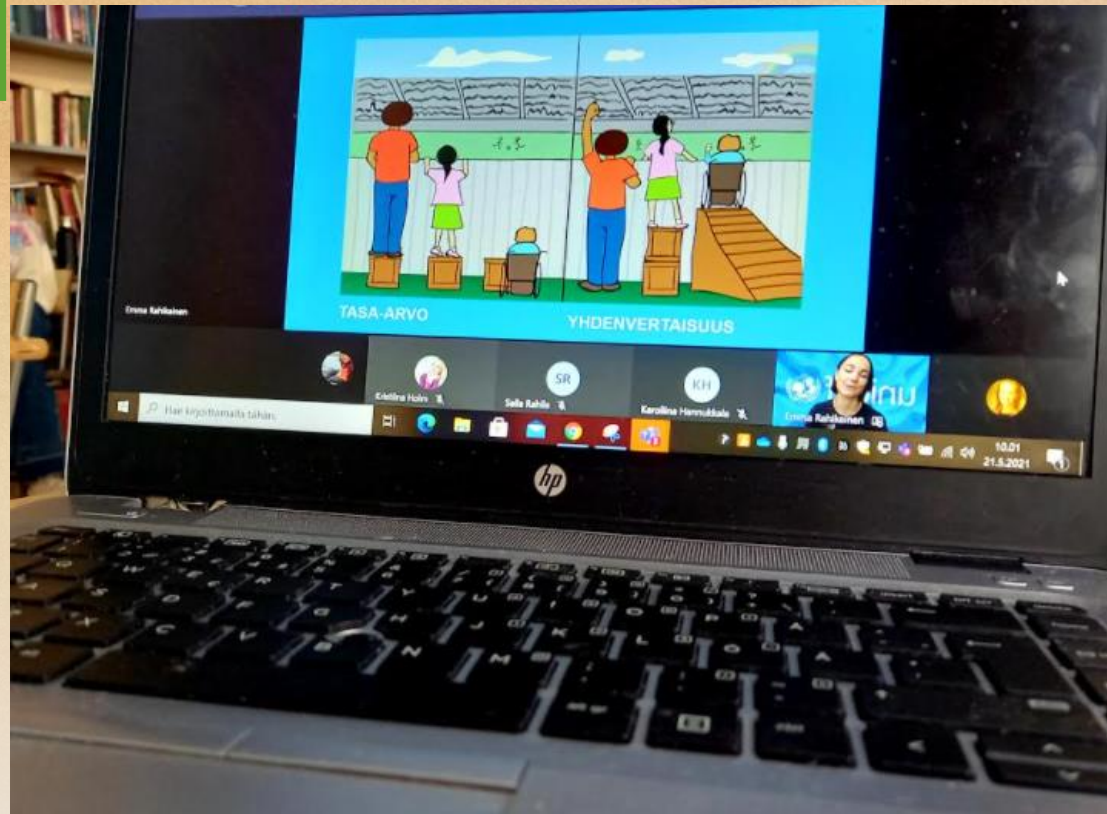
- ***Kestävän kehityksen opetuksella*** annetaan jokaiselle mahdollisuus saavuttaa tarvittavat tiedot, taidot, asenteet ja arvot kestävän elämäntavan vaalimiseksi. Koulutuksella on ratkaiseva rooli ihmisten ajatusten ja toiminnan ohjaajana, joten sillä voidaan vaikuttaa tehokkaasti maailman kestokyvyn turvaamiseen.
- -> Norssissa katse YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin
- -> Unicef-kävely 3.6.2020

Luokanohjaajana ja englanninopettajana

- Marraskuu 2020:
- Aamunavaus yhdessä luokanvalvontaluokkani kanssa
- World Food Programme Nobelin rauhanpalkinnon saajana oli ajankohtainen
- -> koronan vuoksi etäaamunavaus Free rice –kampanjasta

Unicef-kävely 3.6.2021

- Unesco-koordinaattorina toin idean Koulukulttuuri-ryhmälle
- -> lähdimme yhdessä ideoimaan kouluvuoden viimeisille päville unicef-kävelyä
- -> Ennen kävelyä Unicefin kouluvierailija Emma Rahikainen piti koululle etäaamunavauksen Unicefin työstä.

Ennen kävelyä: infoa LO-tuokioissa ja aamunavauksessa

- https://drive.google.com/file/d/1g1NXoP88PMDzFu-FNH_NykrGK6S-dxKE/view?ts=60a8dd39
- Tilaa Emmalta Rahikaiselta kouluvierailu ennen unicef –kävelyä:
- **Emma Rahikainen** UNICEF-esittelijä +358 46 923 4938 emma.rahikainen@unicef.fi

Viestintä tärkeää: Unicefilta tuli ilmoittautumisen jälkeen valmiita viestipohjia

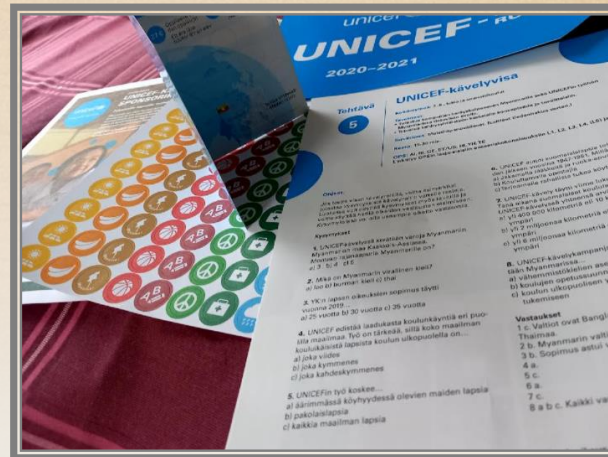
- Viestit koteihin wilmassa
- Koulupäivänä pakollinen, lahjoitukset vapaaehtoisia
- Myanmar, Burma 2020-21 koko Suomen Unicef-kävelyjen kohde: Unicef rahoittaa opettajainkoulutusta ja peruskoulutusta kohdemaassa.
- Hyvän fiiliksen luominen kaikkien vastuulla 😊

Tarroja passiin, tukareiden tuella 3.6.2021: Ihanat tukarimme pitivät kävelyn varrella ohjelmapisteitä

Lopputulema, tiedote koulun facebook-sivulle elokuussa 2021:

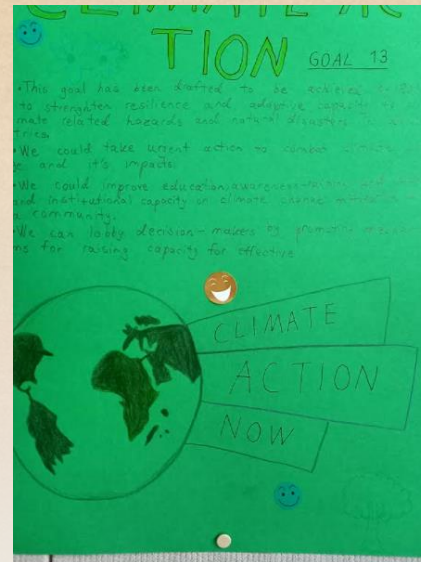
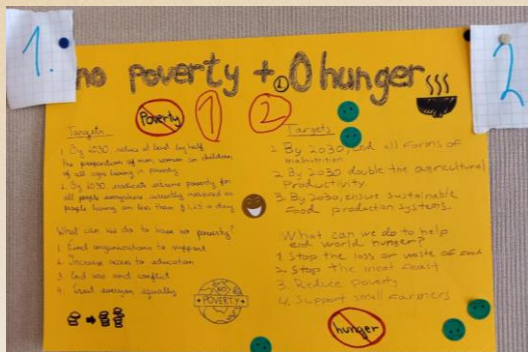
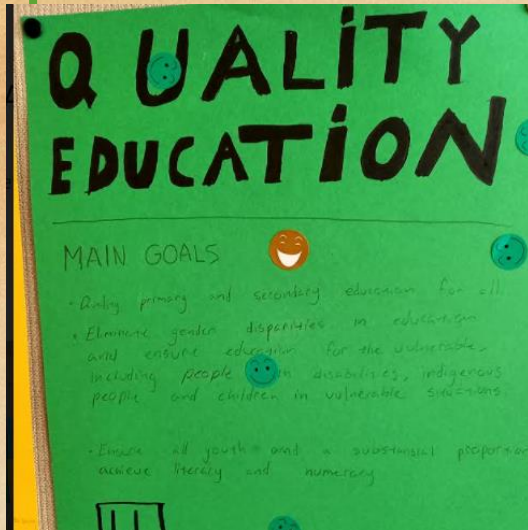
- Norssissa järjestettiin Unicef-kävely 3.6.2021.
- Unicef kiittää:
- "Koronasta johtuvat poikkeukselliset olot ovat koetelleet koulujen arkea ympäri Suomen. Erityisen lämmin kiitos UNICEF-kävelyn järjestämisestä kuluneena keväänä ja tuestanne lapsille Myanmarissa, yhdessä Aasian köyhimmistä maista.
- Tällä hetkellä sekä koronan vaikutukset että poliittiset levottomuudet hankaloittavat lasten koulunkäyntiä Myanmarissa. Avun tarve maassa on entistäkin suurempi.
- **Koulunne keräsi kävelyn avulla 1222 euroa.**
- Tällä summalla UNICEF esimerkiksi pystyy hankkimaan **koulutarvikepaketin 359 lapselle**. Järjestämme myös vaihtoehtoisia oppimisen tapoja lapsille, jotka ovat joutuneet etäopetukseen tai joiden koulunkäynti on keskeytynyt sekä teemme töitä, jotta lasten koulunkäynti myös hätäapua tarvitsevilla alueilla voisi jatkua.
- Muistakaa katsoa yhdessä kiitosvideo, jonka löydätte [täältä](#). "

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet 9lk:n englannissa

- Oppilaille annettiin yksi tavoite per pari -> valmistivat tavoitetta esittelevän julisteen -> nostivat takaseinälle -> Jokainen kävi tutustumassa kaikkiin 17 tavoitteeseen ja laittoi tarran mielestään tärkeimpään -> herännyt keskustelu: kaikki ovat yhtä tärkeitä ja tukevat toisiaan.

Eniten kannatus 9-luokkalaisilta saaneet YK:n kestävän kehityksen tavoitteet

1. No Poverty

5. Quality Education

13. climate action

- Tutkimme tavoitteita englannin *On the Go* -kirjan Unit 9:stä sekä YK:n sivulta:

- <https://sdgs.un.org/goals>

Lukion kurssi englanti 7

- Syventävä kurssi, sisällön ydinajatus: kestävyys: erittäin hedelmällinen areena Unesco-kouluverkoston arvojen mukaisiin teemoihin.
- Helsingin normaalilyseo, lops 2016 määrittelee 7-kurssin karkeudessaan näin:
ENA7 Kestävä elämäntapa Kurssilla jatketaan oppimäärän pakollisten kurssien teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta ottaen huomioon opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksen kohteet. Kurssilla analysoidaan tai tuotetaan eri tekstilajien tekstejä.

Oppilaat pitivät syventävän kurssin viimeisen viikon ajan seuraavista aiheista puheita, palaute vertaispalautetta opettajan laatiman kaavakkeen tukemana.

- Ways to get closer to SDGs You are attending an international youth conference. Try to convince your audience on your ideas on how we must take global action to reach the sustainable development goals. To help you get started, read carefully text 6 (Insights 7, and the list of SDGs p. 64)
- Plastic – a ticking time bomb: Prepare and deliver your speech to be given at European Parliament: What must EU do to curb plastic production and consumption? Give concrete examples of how plastic is detrimental to the environment and to the food chain, and give examples of policies around the world that serve as good examples on how to tackle the problem.
- Energy in the EU. What should the energy policies be like in the EU the upcoming decades? To get started, read Insights 7, p. 96, and do p. 97: B. Carbon -free energy is needed due to emissions and oil running out globally within the next 50 years. Are the suggested "green energies" as sustainable as they are presented as?
- Get inspired: <https://www.power-technology.com/features/eu-energy-policy-world-leading-insufficient-or-both/>

Ways to stop extinction of endangered species? Give a speech at the UN general assembly in Midtown Manhattan. Try to persuade your audience at the UN headquarters to start taking measures to stop mass extinction of species. What are the consequences of biodiversity loss? What kind of alternatives should we give for poaching?

Cobalt vs Carbon free energy

What should we do with the rising need for cobalt in the world? 60 % of the world's comes from The Democratic Republic of Congo (RDC), and it is mined in atrocious conditions, child labour is vastly exploited. The global demand for cobalt is estimated to double by 2030. What should the EU do? The expansion of the electric vehicle market globally and in the EU will increase exponentially the demand for cobalt in the next decades. Can we do this being aware of the ensuing human rights violations? What's your take on this?

Get started: <https://www.renewableenergyworld.com/blog/how-green-are-electric-cars/>

<https://www.theguardian.com/global-development/2019/dec/18/how-the-race-for-cobalt-risks-turning-it-from-miracle-metal-to-deadly-chemical>

The Dark Side Of Green Energies (Likaista, vihreää energiaa, yle arena):

- <https://areena.yle.fi/1-50482461>

- Civil society closer to people
- There have been several definitions and implications of democracy throughout its history. In the recent years, nations have demanded a more efficient participation of people into decision-making. How could we strengthen civil society (kansalaisyhteiskunta) in Finland?
- Towards an even more sustainable Helsinki
Prepare and deliver a speech to be given for Helsinki city council on what you think Helsinki should do more to become A European a case in point in sustainable, urban living. Bear on mind the three dimensions of sustainability: ecological, social and financial/economic. To get inspired: <https://www.myhelsinki.fi/en/smart-tourism-capital-2019/sustainability>
- Understanding overpopulation
- The current population of the Earth is almost 7.6 billion people and growing. It is projected to reach over 8 billion by 2025, 9 billion by 2040, and a whopping 11 billion by 2100. Population is growing rapidly, far outpacing the ability of our planet to support it, given current practices.
- Overpopulation is associated with negative environmental and economic outcomes ranging from the impacts of over-farming, deforestation, and water pollution to eutrophication and global warming. While a lot of positive steps are being taken to better ensure the sustainability of humans on our planet, the problem of having too many people has made lasting solutions more challenging to find. "The key thing you can do to reduce population growth is actually improve health."
(Bill Gates) Find facts to support Bill Gates' idea and to widen our understanding on the issue of a sustainable future in an overpopulated world.
- <https://news.un.org/en/story/2019/06/1040621>
- <https://borgenproject.org/poverty-and-overpopulation/>

Oppilaiden puheita ena 07

Niklas Kurvinen, 24.5.2021

- *Hello everyone, I am here to talk about the controversy of cobalt mining, and its causes and consequences.*
- *First let's start by going over some stats and the reasons for mining cobalt. During the year 2020 140.000 metric tons of cobalt was mined globally of which 60% was mined in the republic of Congo and of which around 20% was mined by small independent mines. Other cobalt producers are for example Russian and Australia.*
- *Cobalt is needed in lithium-ion batteries and electric motors. There is yet no widely used replacements for it in these technologies. But there has been some promising progress made with lithium iron phosphate batteries. Cobalt is also ferromagnetic.*
- *Now let's move one to the problems this has caused. The mining procedure isn't without danger. Especially in the developing country of Congo. The government run mines have at least some degree of safety but the before mentioned smaller mines don't have any of that and are run under dangerous conditions and the use of child labor isn't uncommon. There are also lots of reports of human rights violations. But these mines can't be easily stopped as they provide jobs and wealth to the surrounding areas. Cobalt exportation also makes up 32% of the GDP of Congo. The dangerous conditions risk the long-term health of the workers and cause them immediate danger as the tunnels are prone to collapse and no protective gear is provided. The discharge from the mines also cause the fresh water sources of the surrounding area to become undrinkable. On the global scale they cause large amounts of CO2 emissions and other environmental strain. The monetary gain from the mines are also not distributed evenly and a lot money is flowing out of the country to international investors,*
- *Next up my suggested solutions to lessen the need for cobalt or the negatives it causes. The easiest and most effective way to reduce the need for cobalt are inventing new energy storing methods. Global leaders such as Tesla have made an announcement to use and devolvement cobalt free batteries. As an avid supporter and stock owner of tesla I'm happy to hear this, thought there was no timeline given for this. Alternative mining methods are also in development such as seafloor mining and in the far future asteroid mining. Recycling is also an important part of keeping emissions as low as possible. Most of these methods are not yet viable or have more severe drawbacks then advantages.*
- *Lastly:*
- *It's up to as the future consumers and leaders to educate ourselves to make a better tomorrow and rise to the challenges that the human condition and development brings to us and the planet around us.*

Oppilaiden puheita: Karri Saksela, 24.5.2021

My speech will discuss the risks and challenges that we face with the increased dependence on electric batteries. Since there's already been two speeches made on the subject, I'm going to pretend you know nothing of the problem because I have very little new information to add.

- *So, as we all know by now, electric batteries are constructed using different metals such as cobalt. The demand for these metals has significantly increased because of the huge efforts to transition into different and more sustainable sources of energy. While the pursuit of clean energy is in itself a noble one, cobalt and the mining of it presents new problems.*
- *The most concrete and obvious problems are the health risks cobalt imposes. In high amounts it has been linked to heart problems and even cancer. But the more serious and bigger problems come with the terrible conditions in which it is mined. The largest exporter of cobalt, Congo, utilizes minimum wage workers and even children in the mining process of cobalt. The terrible working conditions in which work safety guidelines, for example, are nonexistent can be considered as a human rights violation.*
- *So, it seems that we're faced with a dilemma. It's clear that the move to renewable energy is necessary for the health of our planet and the people of it but can we turn our backs to the human rights that are violated as the means to get there? What can be done on the individual level and maybe more importantly on the global scale?*
- *As individuals the most important and frankly clichéd solution would be to recognize the problem. It's not like it'll go away as long as you don't think about it and the more people that are aware of the problem, the bigger the chances of change are.*
- *But although becoming aware of a problem is helpful, we have to acknowledge that this is a global phenomenon far from the hands of individual people. That is why global entities like the EU and U.S. have a key role in addressing the problem. Establishing safe work environments and a decent wage for the workers who mostly live in poverty is not only ethically but also sustainably the best solution.*
- *Everyone should have the right not only to survive but to live, now and in the future.*
- *Thank you.*

Katse tulevaan, tavoitteet Unesco-toiminnalle 2021-22: **Unesco-ryhmä** ja **Keke-ryhmä**

- **Tavoitteet Helsingin normaalilyseon Unesco-kaudelle 2021-22**
- 1. Toiminnan nimeäminen koulun ryhmien alle: Unesco-ryhmä
- -> työaika ryhmien tavatessa Koulukulttuurityhmän alaryhmänä.
- 2. Maailmankansalaisuuteen kasvattaminen, yhdenvertaisuus näkyvämmäksi koulun arjessa, rasisminvastaisuus: puhuja koululle/oppilaille/työyhteisölle/hrajoittelijoille (Micaela Moua? Mona Eid?) : puhujapalkkio pyydetty Suomen Norssien Unesco-verkoston kokouksessa 24.8.2021 Norssin Unesco-budjettiin
- 3. Rasisminvastaista ja maailmankansalaisuuteen rohkaisevaa kirjallisuutta koululle opetuskäyttöön
- 4. Yhdenvertaisuutta ja rasisminvastaisuutta edistävien ryhmäohjauksien jatkaminen opetusharjoittelussa.

••

- 5. Opetusharjoittelijat mukaan toteuttamaan **Global Citizenship Education** –arvojen ja teemojen mukaisia harjoitustunteja. Harjoittelijoiden tutustuttaminen GCEDin sisältöihin. <https://en.unesco.org/themes/gced>
- 6. Unesco-koulujen arvojen näkyväksi tekeminen
- 7. Kestävyyden kolme pilaria: sosiaalinen, taloudellinen ja ympäristönäkökulma näkyväksi koulun arjessa.
- -> pyöräkatokset pihaan (tämä asia nostettu esiin Norssin pihauudistuksen yhteydessä, mutta kaippaa) Normaalilyseoon yliopiston strategian mukaiset ajankohtaiset kierrätysjärjestelmät.

Kestävän kehityksen Keke-ryhmä 2021-22

- *Päivikki Välttilä*, äidinkieli ja kirjallisuus
- *Minna Matinlauri*, käsityö: 8.8.2021:
- ” Vedämme Minnan kanssa koulumme Kestävä kehitys -ryhmää. Tavoitteena on saada ekologinen ajattelu ja toiminta ulottumaan koko kouluun ja myös harjoitteluun. Sen takia toivoisimme, että ensi viikon suunnittelupäivässä aineryhmät keskustelisivat siitä, miten kestävä kehitys näkyy aineryhmän toiminnassa ja harjoittelussa. Harjoittelijoille ajatus on mahdollisesti jo tuttu, koska penkereellä suunnitellaan harjoittelijoille Keke-polkuja ja aiheesta on mahdollisesti jo luennoitu.”

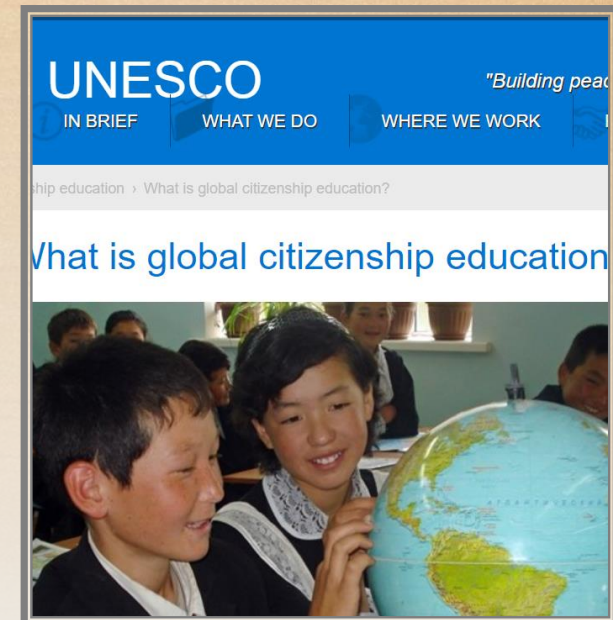
Unesco-ryhmä

- **Koulukulttuuri**-ryhmän alla vain vähän suunnittelu-aikaa. Tavoitteena muistuttaa harjoittelijoita 2021-21 nostamaan seuraavia teemoja harjoitustunnille: ja tutustumaan GCEDiin (seuraava dia). **Ainakin 4 harjoittelijaa syksyllä 2021 ovat ottaneet ideat vastaan. Raportoimme keväällä minkäläistä sisältöä he kielitentunneille toivat.**
- 1) Rauha ja ihmisoikeudet
- Ihmisoikeudet, suvaitsevaisuus ja demokratia on nostettu Unesco-kouluissa vahvasti esiin aloitusvuosista lähtien. Ihmisoikeuskasvatus tähtää omien ja muiden oikeuksien tunnistamiseen, vastuulliseen kansalaisuuteen sekä väkivallattomaan ongelmanratkaisuun. Pyrkimyksenä on edistää sellaisia tietoja, taitoja ja asenteita, jotka rohkaisevat oppilaita puolustamaan ja kunnioittamaan omia ja muiden oikeuksia. Projektit voivat käsitellä esimerkiksi rasismia, syrjintää ja suvaitsemattomuutta.
- 2) Kulttuurienvälinen oppiminen
- Kulttuurienvälinen oppiminen painottaa ymmärrystä, kunnioitusta ja dialogia eri kulttuureista tulevien välillä. Oppilaita kannustetaan uteliaisuuteen kulttuureja kohtaan ja heidän kulttuurista osaamistaan ja ymmärrystään tuetaan. Näin oppilaat ymmärtävät kulttuurien kehittyvän vuorovaikutuksessa, jolloin myös oma kulttuuri näyttäytyy uudesta näkökulmasta. Kulttuurisesti yhä monimuotoisemmat luokat ja koulut tarjoavat otolliset olosuhteet tällaisten taitojen harjoitteluun. Lisäksi koulut ovat tehneet kansainvälisiä hankkeita eri maalaisten koulujen kanssa. Muualla maailmassa tehtyihin pilottihankkeisiin voi tutustua ASPnetin sivuilla, jonne voi lisätä myös oman koulun pilotin. Sivuilta voi löytää myös kansainvälisen kumppanin yhteistyöhankkeeseen. Näin kouluille tarjoutuu myös mahdollisuus jakaa osaamistaan muille verkoston kouluille, jotka toimivat eri maissa.
- (lähde OPH:n Unesco-ASPnet <https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/unesco-koulut-unesco-aspnet>)

GCED aktiivisen kansalaisuuden tukijana

(<https://en.unesco.org/themes/gced/definition>)

- Global Citizenship Education (GCED) aims to empower learners of all ages to assume active roles, both locally and globally, in building more peaceful, tolerant, inclusive and secure societies.
- GCED is based on the three domains of learning - cognitive, socio-emotional and behavioural.
- Cognitive: knowledge and thinking skills necessary to better understand the world and its complexities.
- Socio-emotional: values, attitudes and social skills that enable learners to develop affectively, psychosocially, and physically and to enable them to live together with others respectfully and peacefully.
- Behavioural: conduct, performance, practical application and engagement.
- The key learning outcomes, key learner attributes, topics and learning objectives suggested in GCED are based on the three domains of learning mentioned above. They are interlinked and integrated into the learning process.
- UNESCO's work in this field is guided by the [Education 2030 Agenda and Framework for Action](#), notably Target 4.7 of the [Sustainable Development Goals](#) (SDG 4 on Education), which calls on countries to *"ensure that all learners are provided with the knowledge and skills to promote sustainable development, including, among others, through education for sustainable development and sustainable lifestyles, human rights, gender equality, promotion of a culture of peace and non-violence, global citizenship and appreciation of cultural diversity and of culture's contribution to sustainable development"*.

• Kiitos!

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Member of

• UNESCO
• Associated
• Schools